

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

Prijedlog Zakona br. _____

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZVRŠAVANJU SANKCIJA IZREČENIH MALOLJETNICIMA
ZA KAZNENA DJELA I PREKRŠAJE**

Zagreb, studeni 2009.

KONAČNI PRIJEDLOG

ZAKONA O IZVRŠAVANJU SANKCIJA IZREČENIH MALOLJETNICIMA ZA KAZNENA DJELA I PREKRŠAJE

DIO PRVI OPĆE ODREDBE

GLAVA I. UVODNE ODREDBE

Osnovna odredba

Članak 1.

- (1) Ovim Zakonom uređuje se izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima i mlađim punoljetnicima u kaznenom postupku i to: odgojnih mjera, kazne maloljetničkog zatvora i sigurnosnih mjera.
- (2) Prema odredbama ovoga Zakona izvršavaju se i sankcije izrečene maloljetnicima u prekršajnom postupku i to: odgojne mjere, kazna maloljetničkog zatvora i zaštitne mjere.

Nadležnost za izvršavanje sankcija

Članak 2.

- (1) Izvršavanje odgojnih mjera: posebne obveze, upućivanje u centar za odgoj, pojačana briga i nadzor, pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, upućivanje u odgojnu ustanovu i upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu u nadležnosti je ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (2) Izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i kazne maloljetničkog zatvora u nadležnosti je ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će u suradnji s odgovarajućim stručnim i znanstvenim institucijama poduzimati mjere za unapređenje organizacije i metodike rada i stručno usavršavanje osoba koje rade na poslovima izvršavanja sankcija izrečenih maloljetnicima.

Temeljna prava maloljetnika

Članak 3.

- (1) Maloljetnik ili mlađi punoljetnik (u daljnjem tekstu: maloljetnik) uživa zaštitu temeljnih prava utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, osobito Konvencijom UN-a o pravima djeteta, Zakonom o sudovima za mladež i ovim Zakonom.
- (2) Maloljetnika se može ograničiti u temeljnim pravima samo iznimno i u granicama nužnim za ostvarenje svrhe izvršavanja sankcija i u postupku propisanom ovim Zakonom.
- (3) O bilo kojem ograničenju u temeljnim pravima maloljetnika tijekom izvršavanja sankcija, razlozima i trajanju tog ograničenja treba odmah izvijestiti nadležni sud za mladež i centar za socijalnu skrb te obavijestiti roditelja, odnosno skrbnika maloljetnika.

Tajnost podataka

Članak 4.

- (1) Podaci o maloljetniku i tijeku izvršavanja sankcija podliježu zaštiti prema propisima o zaštiti osobnih podataka i zaštiti tajnosti podataka.

(2) Pristup podacima iz stavka 1. ovoga članka dopušten je službenicima koji sudjeluju u izvršavanju sankcija i tijelima koja obavljaju nadzor, maloljetniku i njegovim roditeljima ili skrbniku.

(3) Maloljetniku, roditelju ili skrbniku može se uskratiti pristup zabilježenim podacima sadržanim u pojedinačnim stručnim mišljenjima i zapažanjima ovlaštenih službenih osoba, kada je to u interesu svrhe izvršavanja sankcija i maloljetnika.

(4) Uvid u podatke dopušten je u svrhu otkrivanja i progona počinitelja kaznenih djela. Na zahtjev drugih državnih tijela dostavit će im se podaci iz stavka 1. ovoga članka u okviru njihovih zakonskih ovlasti.

(5) Bez odobrenja suda za mladež, odnosno prekršajnog suda nadležnog za nadzor nad izvršavanjem sankcija ne smije se objaviti tijekom izvršavanja sankcije.

(6) Objaviti se mogu samo oni podaci za koje postoji odobrenje, ali se tada ne smije navesti ime i prezime maloljetnika i oni podaci koji bi mogli ukazivati na identitet maloljetnika.

GLAVA II. TEMELJNA NAČELA IZVRŠAVANJA SANKCIJA

Zaštita ljudskog dostojanstva

Članak 5.

(1) Tijekom izvršavanja sankcije maloljetniku se jamči poštovanje ljudskog dostojanstva, potiče njegov tjelesni, intelektualni i moralni razvoj i čuva njegovo tjelesno i duševno zdravlje.

(2) Tijekom izvršavanja sankcije zabranjena je diskriminacija maloljetnika sukladno pripadnosti rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom nasljeđu, rodnom identitetu, izražavanju ili spolnoj orijentaciji.

(3) Zabranjeni su i kažnjivi postupci kojima se maloljetnik podvrgava bilo kakvom obliku mučenja, zlostavljanja ili ponižavanja te liječničkim ili znanstvenim pokusima.

(4) Zabranjenim postupcima smatraju se i postupci koji su nerazmjerni održavanju reda i stege pa mogu proizvesti trpljenje ili neprimjereno ograničenje temeljnih prava maloljetnika.

(5) Maloljetnik koji je bio žrtva zabranjenih postupaka ima pravo na naknadu štete.

Zaštita osobnih i imovinskih prava i interesa

Članak 6.

(1) Tijekom izvršavanja sankcije nadležni centar za socijalnu skrb poduzet će mjere radi zaštite dobrobiti osobnih i imovinskih prava i interesa maloljetnika.

(2) O poduzetim mjerama centar za socijalnu skrb obavijestit će sud za mladež, odnosno prekršajni sud koji je sankciju izrekao, tijelo ili ustanovu koja je podnijela prijedlog za zaštitu osobnih i imovinskih prava i interesa maloljetnika, kao i ustanovu, odnosno tijelo koje izvršava sankciju.

Programiranje izvršavanja

Članak 7.

(1) Izvršavanje sankcija temelji se na pojedinačnom programu postupanja s maloljetnikom koji je u najvećoj mogućoj mjeri prilagođen procijenjenim kriminogenim rizičnim čimbenicima vezanim uz njegovu osobnost te širu i užu socijalnu okolinu i usklađen sa suvremenim dostignućima znanosti i prakse.

- (2) Za vrijeme izvršavanja sankcija maloljetniku se mora omogućiti pogađanje redovitih školskih programa. Pravilnikom o načinu provođenja izobrazbe maloljetnika propisat će se uvjeti pod kojima će se izobrazba maloljetnika organizirati u odgojnoj ustanovi.
- (3) Izvršavanje odgojnih mjera: upućivanje u centar za odgoj, pojačana briga i nadzor, pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, upućivanje u odgojnu ustanovu, upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu, upućivanje u odgojni zavod i izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora izvršavaju se u malim skupinama prema dobi maloljetnika.
- (4) Pravilnik iz stavka 2. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi po prethodnoj suglasnosti ministra nadležnog za obrazovanje.

Priprava za otpuštanje

Članak 8.

- (1) Odgojna ustanova, posebna odgojna ustanova i odgojni zavod u kojem se izvršava zavodska odgojna mjera ili kaznionica u kojoj se izvršava kazna maloljetničkog zatvora će pravodobno osigurati pripremu maloljetnika za otpuštanje u suradnji s ustanovama i drugim pravnim osobama u čijoj nadležnosti su poslovi pomoći poslije otpusta.
- (2) Maloljetnik koji je otpušten s izvršavanja zavodske odgojne mjere obavezan je javiti se centru za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta.
- (3) Centar za socijalnu skrb pružit će sustavnu stručnu pomoć maloljetniku radi prevladavanja teškoća nakon otpusta i stvaranja uvjeta za njegovo uključivanje u svakodnevni život, osobito za razvoj osobnih mogućnosti i njegovog odgovornog odnosa prema sebi, obitelji i društvu, te ga nadzirati dok za to postoji potreba, a najmanje šest mjeseci po otpustu.

DIO DRUGI IZVRŠAVANJE ODGOJNIH MJERA

GLAVA III. ZAJEDNIČKE ODREDBE

Početak izvršavanja odgojne mjere

Članak 9.

- (1) Odluku o izrečenoj odgojnoj mjeri ili izmjeni odgojne mjere, sud za mladež, odnosno prekršajni sud će najkasnije u roku od osam dana od pravomoćnosti dostaviti centru za socijalnu skrb na čijem se području nalazi prebivalište, odnosno boravište maloljetnika.
- (2) Na zahtjev suda za mladež, odnosno prekršajnog suda koji je izrekao sankciju, nadležna tijela i ustanove odmah će dostaviti obavijesti, izvješća ili mišljenja radi žurnog započinjanja s izvršavanjem sankcije kako bi se u interesu maloljetnika s izvršavanjem sankcija što prije započelo.
- (3) Sud za mladež, odnosno prekršajni sud će uz odluku dostaviti sve podatke o osobnosti maloljetnika te o njegovoj široj i užoj socijalnoj sredini koje je obavezan pribaviti tijekom postupka, a naročito nalaz i mišljenje vještaka, ako je vještačenje provedeno, podatke o ranije vođenim postupcima za kaznena djela i izrečenim sankcijama te odluku o visini doprinosa roditelja u plaćanju troškova izvršavanja odgojne mjere, odnosno osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati maloljetnika.
- (4) Ukoliko se radi o posebnoj obvezi da se maloljetnik uzdrži od posjećivanja određenih lokala, odnosno priredaba i kloni društva određenih osoba koje na njega štetno utječu te obvezi da bez posebnog odobrenja centra za socijalnu skrb ne može trajnije napustiti mjesto prebivališta ili boravišta, odluku iz stavka 1. ovoga članka sud za mladež, odnosno prekršajni sud dostavit će policijskoj postaji odmah nakon izricanja, dok će pravomoćnu odluku policijskoj postaji dostaviti u roku iz stavka 1. ovoga članka.

Pozivanje i upućivanje na izvršavanje odgojnih mjera

Članak 10.

- (1) Poslove pozivanja i upućivanja maloljetnika kojem je izrečena odgojna mjera, na izvršavanje odgojne mjere obavlja centar za socijalnu skrb na čijem se području nalazi prebivalište, odnosno boravište maloljetnika.
- (2) Rješenje o upućivanju maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere, centar za socijalnu skrb dostavit će maloljetniku, roditeljima ili skrbniku.
- (3) Rješenje o upućivanju maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere sadrži:
  1. ime i prezime maloljetnika, ime roditelja, datum i mjesto rođenja, te adresu stanovanja,
  2. broj i datum izvršne sudske odluke na temelju koje se maloljetnika upućuje na izvršavanje odgojne mjere,
  3. naziv i adresu sjedišta ustanove ili tijela u koju se upućuje na izvršavanje odgojne mjere,
  4. dan i sat u koji je maloljetnik u pratnji roditelja ili skrbnika obvezan doći na izvršavanje odgojne mjere,
  5. odluku suda o visini doprinosa roditelja o troškovima izvršavanja odgojne mjere.
- (4) Ako u centru za socijalnu skrb poslove na izvršavanju odgojne mjere obavlja više stručnjaka, ili se u izvršavanje uključuje voditelj - vanjski suradnik u rješenju iz stavka 3. ovoga članka navest će se: ime i prezime, vrsta i stupanj stručne spreme i adresa ustanove ili udruge čiji je zaposlenik uključen u izvršavanje odgojne mjere za određenog maloljetnika.
- (5) Rješenje o upućivanju maloljetnika centar za socijalnu skrb dostavit će ustanovi u kojoj će se izvršavati odgojna mjera, maloljetniku i njegovim roditeljima odnosno skrbniku, voditelju - vanjskom suradniku i sudu za mladež, odnosno prekršajnom sudu.
- (6) Centar za socijalnu skrb će uz rješenje o upućivanju maloljetnika ustanovi u kojoj će se izvršavati odgojna mjera dostaviti i sudsku odluku, potvrdu o zdravstvenom osiguranju, nalaze i mišljenja za maloljetnika i drugu dokumentaciju iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona.
- (7) Protiv rješenja o upućivanju maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere maloljetnik, njegovi roditelji ili skrbnik imaju pravo žalbe u roku od osam dana od primitka rješenja ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi. Žalba protiv rješenja o upućivanju ne zadržava izvršenje rješenja.
- (8) Dan javljanja na izvršavanje odgojne mjere mora biti određen tako da od uručenja rješenja o upućivanju do javljanja na izvršavanje odgojne mjere, protekne najmanje četrnaest, a najviše dvadeset jedan dan.
- (9) U slučaju promjene mjesta prebivališta ili boravišta maloljetnika i njegovih roditelja ili skrbnika, centar za socijalnu skrb će o tome izvijestiti sud za mladež, odnosno prekršajni sud te postojeću dokumentaciju o tijeku izvršavanja odgojne mjere odmah ustupiti nadležnom centru za socijalnu skrb kako bi se odgojna mjera provodila bez prekida.
- (10) Pravilnik o načinu izvršavanja odgojnih mjera iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Drugi izvršitelji odgojne mjere

Članak 11.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može izvršavanje pojedinih odgojnih mjera povjeriti udrugama građana, te pravnim osobama koje su registrirane i ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi u području odgoja i rada s mladima.

Započinjanje izvršavanja odgojne mjere

Članak 12.

- (1) Centar za socijalnu skrb i ustanova nadležna za izvršavanje odgojne mjere poduzet će sve potrebne radnje da se s izvršavanjem odgojne mjere započne bez odgode.

(2) Ako maloljetnik iz opravdanih razloga bude spriječen doći u određeno vrijeme na izvršavanje odgojne mjere, roditelj ili skrbnik obvezan je o tome odmah izvijestiti nadležni centar za socijalnu skrb i ustanovu u kojoj se odgojna mjera treba izvršavati. Mladi punoljetnik osobno izvještava o razlozima spriječenosti.

(3) Ako se maloljetnik nakon uredno dostavljenog poziva ne odazove na izvršavanje odgojne mjere upućivanja u centar za odgoj, pojačane brige i nadzora uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, odgojnu ustanovu, posebnu odgojnu ustanovu ili odgojni zavod, ravnatelj ustanove, odnosno upravitelj odgojnog zavoda obvezan je o tome odmah izvijestiti sud za mladež i centar za socijalnu skrb.

(4) Maloljetnik kojem je izrečena zavodska odgojna mjera koji se ne odazove na izvršavanje odgojne mjere, a roditelj ili skrbnik ne izvijesti o spriječenosti iz opravdanih razloga, prisilno će se dovesti na izvršavanje odgojne mjere.

(5) Nalog o dovođenju maloljetnika izvršavaju policijski službenici posebno osposobljeni za poslove suzbijanja maloljetničke delinkvencije u građanskoj odjeći od kojih jedan mora biti istog spola kao maloljetnik.

Pojedinačni program postupanja

Članak 13.

(1) Pojedinačni program postupanja u pravilu zajednički izrađuju, preispituju i nadopunjuju odgojitelj, stručni radnik centra za socijalnu skrb, stručni suradnik nadležnog suda za mladež, maloljetnik, njegovi roditelji ili skrbnik i druge osobe koje mogu doprinijeti u izvršavanju odgojne mjere.

(2) Pojedinačni program postupanja izrađuje se na osnovi: analize ličnosti i ponašanja maloljetnika, uvida u obiteljsku situaciju i odnose, uvida u tijek školovanja i odnose prema školskim obvezama, uvida u način provođenja slobodnog vremena, životne vještine, interese i navike maloljetnika, posebne potrebe maloljetnika te druge okolnosti koje mogu bitno utjecati na razvoj osobne odgovornosti i prosocijalnog ponašanja.

(3) Pojedinačni program postupanja sadrži: prikaz utvrđenih problema i potreba maloljetnika, ciljeve, područja djelovanja, metode i postupke, posebne programe tretmana, procjenu rizika ponašanja, izvršitelje zadaća, rokove u kojima će se planirano izvršiti, a dostavlja se sudu za mladež koji nadzire izvršavanje odgojne mjere.

(4) Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su pratiti provedbu pojedinačnog programa i redovito, a najmanje jednom u tri mjeseca utvrđivati uspješnost tretmana, te prema potrebi izvršiti promjene ili nadopune u skladu s potrebama maloljetnika i svrhom izvršavanja odgojne mjere.

(5) Centar za socijalnu skrb i odgojna ustanova, posebna odgojna ustanova ili odgojni zavod dogovorno izrađuju pojedinačni program pomoći obitelji, ponajprije roditeljima ili skrbniku, koji se provodi tijekom trajanja odgojne mjere.

(6) Program pomoći obitelji sadrži: utvrđene potrebe roditelja i drugih članova domaćinstva, vrste pomoći, nositelje pomoći, rokove izvršenja pojedinog zadatka, sredstva i način ostvarenja sredstava za izvršavanje programa. Program pomoći obitelji sastavni je dio pojedinačnog programa postupanja u interesu maloljetnika.

(7) Ako u pružanju pomoći obitelji sudjeluju druge osobe, ustanove i udruge potrebno ih je uključiti u izradu plana pomoći obitelji.

(8) Centar za socijalnu skrb i odgojna ustanova, posebna odgojna ustanova ili odgojni zavod dužni su pratiti provedbu pomoći obitelji, a najmanje jedan put u tri mjeseca utvrđivati uspješnost programa pomoći obitelji.

Pretpostavke za povratak maloljetnika u obitelj

Članak 14.

- (1) Savjetovanjem i drugim oblicima pomoći obitelji treba stvoriti pretpostavke za povratak maloljetnika u obitelj.
- (2) Ako su uvjeti u obitelji poboljšani u tolikoj mjeri da roditelji mogu preuzeti brigu o odgoju maloljetnika, centar za socijalnu skrb obavezan je o tome izvijestiti odgojnu ustanovu, posebnu odgojnu ustanovu i odgojni zavod.
- (3) Ako centar za socijalnu skrb nakon poduzetih radnji prema programu pomoći obitelji utvrdi da se na stanje u obitelji i na obveze roditelja u odgoju maloljetnika ne može bitno utjecati i utvrdi da nije u interesu maloljetnika povratak u obitelj, u cilju osamostaljivanja maloljetnika obavezan je poduzeti potrebne radnje za osiguranje smještaja maloljetnika izvan obitelji nakon obustave odgojne mjere.
- (4) Maloljetnika se do osamostaljivanja može privremeno smjestiti u ustanovu socijalne skrbi, te pravnu osobu koja je registrirana i ispunjava propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi u području odgoja i rada s mladima.

Evidencija i dokumentacija

Članak 15.

Tijela i ustanove nadležna za izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima vode evidenciju i dokumentaciju za svakog maloljetnika o tijeku izvršavanja sankcije.

**GLAVA IV.
IZVRŠAVANJE POSEBNIH OBVEZA**

Voditelj mjere

Članak 16.

- (1) Po zaprimanju izvršne odluke suda za mladež ili prekršajnog suda centar za socijalnu skrb će u roku od petnaest dana od zaprimanja izvršne odluke odrediti osobu koja će izvršavati posebnu obvezu (voditelj). O tome će izvijestiti sud te za maloljetnika dostaviti pojedinačni program postupanja.
- (2) Voditelj može biti stručni radnik centra za socijalnu skrb ili vanjski suradnik (voditelj - vanjski suradnik).
- (3) Voditelj mjere obavezan je o tijeku izvršavanja posebne obveze jedan put mjesečno izvještavati centar za socijalnu skrb, a centar će svaka tri mjeseca dostaviti izvješće državnom odvjetništvu i sudu, a na njihov zahtjev i češće.

Pravne osobe

Članak 17.

- (1) Posebne obveze izvršavaju se u ustanovama, udrugama te drugim pravnim osobama iz Popisa pravnih osoba u kojima se provode posebne obveze.
- (2) Popis pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje i jednom godišnje ažurira ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi u suradnji sa sudom za mladež i državnim odvjetništvom.
- (3) Ako je posebna obveza izrečena uz neku drugu sankciju izvršava se prema odredbama ovoga Zakona koje propisuju izvršavanje posebnih obveza.

Isprika maloljetnika

Članak 18.

Posebna obveza kojom je maloljetnik obvezan ispričati se oštećeniku može se izvršiti u sudnici po pravomoćnosti sudske odluke uz pristanak oštećenika ili u centru za socijalnu skrb ili pisanim putem.

Popravak ili nadoknada štete prema vlastitim mogućnostima

Članak 19.

(1) Posebna obveza kojom je maloljetnik obvezan prema vlastitim mogućnostima popraviti ili nadoknaditi štetu nanесenu kaznenim djelom može se izvršiti osobnim radom maloljetnika, nadoknadom štete iz osobnih sredstava, uplatom određenog iznosa maloljetnikova novca u korist neke humanitarne organizacije ili na drugi dogovoreni način.

(2) Postupak izvršavanja obveze iz stavka 1. ovoga članka nadzire centar za socijalnu skrb.

Pohađanje škole, rada, osposobljavanje i zapošljavanje

Članak 20.

Posebnu obvezu kojom je maloljetnik obvezan redovito pohađati školu, ne izostajati s radnog mjesta, osposobljavati se za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostima ili sklonostima, prihvatiti zaposlenje i u njemu ustrajati, sudjelovati u tečajevima za stručno osposobljavanje, nadzire voditelj mjere tako da metodama nadzora, savjetodavnog rada i drugim odgojnim postupcima stalno utječe na ponašanje maloljetnika, surađujući s drugim osobama i ustanovama.

Uključivanje u rad organizacija

Članak 21.

(1) Posebna obveza kojom je maloljetnik obvezan uključiti se u rad humanitarnih organizacija ili u poslove komunalnog ili ekološkog značenja, izvršava se u pravnim osobama koje su za takav rad maloljetnika osposobljene i suglasne prihvatiti maloljetnika na izvršavanje ove posebne obveze.

(2) Izbor pravne osobe u kojoj će se obveza izvršavati zajednički dogovaraju voditelj mjere, maloljetnik, njegovi roditelji ili skrbnik i sud za mladež, a u predkaznenom postupku državni odvjetnik.

Uzdržavanje od posjećivanja određenih mjesta

Članak 22.

(1) Posebna obveza kojom je maloljetnik obvezan uzdržati se od posjećivanja određenih lokala, odnosno priredbi i kloniti se društva određenih osoba koje na njega štetno utječu, izvršava voditelj mjere u suradnji s policijskim službenicima posebno osposobljenim za poslove suzbijanja maloljetničkog kriminaliteta.

(2) Policijski službenici će saznanja o maloljetnikovom kršenju ove posebne obveze bez odgode priopćiti voditelju mjere.

(3) Voditelj mjere će roditelje ili skrbnika maloljetnika posebno upozoriti da su dužni surađivati s voditeljem mjere i istog obavijestiti o svakom nepridržavanju obveze od strane maloljetnika.

Liječenje i odvikavanje od droge ili druge ovisnosti

Članak 23.

(1) Posebna obveza kojom je maloljetnik uz suglasnost roditelja ili skrbnika obvezan podvrgnuti se stručnom medicinskom postupku ili liječenju od droge ili druge ovisnosti, izvršava se u zdravstvenim ustanovama u skladu s propisima iz područja zdravstva.

(2) Pomoć u postupku odvikavanja od droge i drugih ovisnosti pružaju centri za socijalnu skrb te druge ustanove socijalne skrbi u suradnji sa službama za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, vjerske zajednice, udruge, pravne i fizičke osobe u skladu sa Zakonom o suzbijanju zlorporabe opojnih droga.

Uključivanje u savjetovaništa

Članak 24.

(1) Posebna obveza kojom je maloljetnik obavezan uključiti se u pojedinačni ili skupni rad u savjetovaništu za mlade izvršava se u centru za socijalnu skrb.

(2) Roditelji ili skrbnik obavezni su osigurati redoviti dolazak maloljetnika u savjetovanište tijekom izvršavanja posebne obveze.

Nenapuštanje mjesta prebivališta ili boravišta

Članak 25.

(1) Posebna obveza kojom je maloljetnik obavezan da bez posebnog odobrenja centra za socijalnu skrb ne može trajnije napustiti mjesto prebivališta ili boravišta izvršava centar za socijalnu skrb u suradnji s policijskim službenicima posebno osposobljenim za poslove suzbijanja maloljetničkog kriminaliteta.

(2) Voditelj mjere obavezat će roditelje ili druge članove obitelji ili skrbnika o izvješćivanju o svakom trajnijem udaljavanju maloljetnika iz mjesta prebivališta ili boravišta bez dozvole nadležnog centra.

Provjera znanja prometnih propisa

Članak 26.

(1) Posebna obveza kojom se maloljetnik radi provjere znanja prometnih propisa upućuje u nadležnu ustanovu za osposobljavanje vozača, izvršava se u auto-školama.

(2) Postupak izvršavanja obveze iz stavka 1. ovoga članka nadzire centar za socijalnu skrb.

GLAVA V.

IZVRŠAVANJE ODGOJNE MJERE UPUĆIVANJA U CENTAR ZA ODGOJ

Ustanove za izvršavanje

Članak 27.

Odgojna mjera upućivanja u centar za odgoj izvršava se u domu za odgoj djece i mladeži ili u posebnom odjelu centra za socijalnu skrb namijenjenom za tu svrhu.

Obveze maloljetnika

Članak 28.

(1) Odgojna mjera upućivanja u centar za odgoj na određeni broj sati tijekom dana izvršava se u slobodno vrijeme maloljetnika u najdužem trajanju od četiri sata dnevno u vremenu između osam i dvadeset sati.

(2) Maloljetnik upućen u centar za odgoj na neprekidni boravak na određeni broj dana nastavlja pohađati školu, odnosno odlaziti na radno mjesto.

(3) U slučaju teže povrede reda i discipline, nejavljanja maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere ili bijega maloljetnika, ravnatelj ustanove u kojoj se izvršava odgojna mjera obavijestit će sud za mladež, odnosno prekršajni sud, državno odvjetništvo, centar za socijalnu skrb te roditelje ili skrbnika maloljetnika.

(4) O nejavljanju maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere ili bijegu maloljetnika ravnatelj ustanove u kojoj se izvršava odgojna mjera izvijestit će i nadležnu policijsku postaju.

Pogodnosti i uskrate

Članak 29.

Maloljetnicima se tijekom izvršavanja odgojne mjere mogu odobriti pogodnosti, a zbog povrede discipline uskrate u skladu sa suvremenim socijalno-pedagoškim metodama rada i postupcima.

Ponašanje i stegovne mjere

Članak 30.

(1) Maloljetnik koji zlostavlja druge, unosi ili drži nedopuštene stvari i tvari, ne izvršava određene mu obveze, primjenjuje nasilje ili na drugi način propisan pravilnikom iz članka 10. stavak 10. ovoga Zakona remeti organizaciju života u centru za odgoj čini stegovni prijestup.

(2) Povodom počinjenog stegovnog prijestupa pojačanim odgojnim radom s maloljetnikom utjecat će se na maloljetnika da preuzme odgovornosti za svoje ponašanje, promjeni ponašanje i popravi štetu počinjenu stegovnim prijestupom.

(3) Ukoliko se postupcima iz stavka 2. ovoga članka ne uspije ukloniti neprimjereno ponašanje, maloljetniku se mogu izreći stegovne mjere: usmena opomena, ukor, zabrana raspolaganja određenim novčanim iznosom do trideset dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti najdulje do devedeset dana i izdvajanje u posebnu prostoriju do sedam dana.

(4) Stegovnu mjeru izriče ravnatelj u postupku u kojem će maloljetnik biti upoznat s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka i dokazima o kojima se ima pravo očitovati te će ga se upoznati s pravom podnošenja žalbe nadležnom sudu za mladež protiv odluke o stegovnoj mjeri.

(5) Ravnatelj može u svako doba odustati od vođenja stegovnog postupka ili izvršenja stegovne mjere, a izvršenje stegovne mjere zabrane raspolaganja određenim novčanim iznosom do trideset dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti najdulje do devedeset dana i izdvajanje u posebnu prostoriju do sedam dana može izreći uz uvjet da maloljetnik u određenim roku ne počini novi stegovni prijestup.

(6) Protiv odluke o stegovnoj mjeri maloljetnik ima pravo podnijeti žalbu nadležnom sudu za mladež u roku od osam dana. Žalba ne odgađa izvršenje. Povodom žalbe maloljetnika ravnatelj može ukinuti izrečenu stegovnu mjeru.

Računanje trajanja odgojne mjere

Članak 31.

(1) Trajanje izvršavanja odgojne mjere računa se u danima i satima boravka maloljetnika u centru za odgoj.

(2) Maloljetniku kojemu je izrečena odgojna mjera neprekidnog boravka u centru za odgoj i koji neopravdano izostane do tri dana i maloljetniku kojemu je izrečena odgojna mjera na određeni broj sati tijekom dana i koji neopravdano izostane do dvanaest sati, produžit će se izvršavanje mjere u trajanju neopravdanog izostanka.

Izvješće o postignućima

Članak 32.

Ustanova u kojoj se izvršava odgojna mjera upućivanja u centar za odgoj dostavit će sudu za mladež, državnom odvjetništvu i centru za socijalnu skrb izvješće o postignućima maloljetnika u provođenju pojedinačnog programa postupanja u roku od osam dana od izvršenja mjere.

GLAVA VI.
IZVRŠAVANJE ODGOJNE MJERE POJAČANE BRIGE I NADZORA
I POJAČANE BRIGE I NADZORA UZ DNEVNI BORAVAK U ODGOJNOJ
USTANOVU

Pojačana briga i nadzor

Članak 33.

(1) Odgojnu mjeru pojačane brige i nadzora izvršava nadležni centar za socijalnu skrb koji o uspješnosti provedbe pojedinačnog programa postupanja izvješćuje sud za mladež svaka tri mjeseca, a na zahtjev suda i češće, te predlaže odgovarajuće mjere ovisno o uspješnosti provedbe pojedinačnog programa postupanja.

(2) Centar za socijalnu skrb će o promjeni prebivališta ili boravišta maloljetnika i njegovih roditelja ili skrbnika obavijestiti sud za mladež i državno odvjetništvo, a dokumentaciju o tijeku izvršavanja odgojne mjere odmah ustupiti nadležnom centru za socijalnu skrb.

Pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi

Članak 34.

(1) Odgojna mjera pojačane brige i nadzora uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi izvršava se u domu za odgoj djece i mladeži ili posebnom odjelu centra za socijalnu skrb.

(2) U odnosu na izvršavanje odgojne mjere pojačane brige i nadzora uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 33. ovoga Zakona.

Postupanje u izvršavanju odgojne mjere

Članak 35.

(1) Stručni radnik centra za socijalnu skrb upoznat će maloljetnika i njegove roditelje ili skrbnika sa sadržajem i načinom izvršavanja odgojne mjere, njihovim dužnostima i obvezama te s početkom izvršavanja odgojne mjere.

(2) Odgojna mjera se izvršava u suradnji s roditeljima na način da se maloljetnika priprema za samostalan i odgovoran život koristeći metode i postupke socijalno-pedagoškog rada prikladne dobi i psihofizičkim sposobnostima maloljetnika koristeći mogućnosti u lokalnoj zajednici.

(3) Tijekom izvršavanja odgojne mjere maloljetnik je pod stalnim nadzorom i odgojnim utjecajem stručnog osoblja.

(4) Maloljetniku će se omogućiti pohađanje škole, stručne izobrazbe i rada te nastavak organizirane aktivnosti slobodnog vremena koje je pohađao prije dolaska na izvršavanje odgojne mjere, te aktivnosti slobodnog vremena za koje se utvrdi u individualnom programu postupanja da bi pozitivno utjecale na njegov rast i razvoj.

GLAVA VII.
IZVRŠAVANJE ODGOJNE MJERE UPUĆIVANJA U ODGOJNU USTANOVU

Ustanova za izvršavanje i stupnjevitost izvršavanja

Članak 36.

(1) Odgojna mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izvršava se u domu socijalne skrbi osnovanom samo za tu namjenu.

(2) U odgojnoj ustanovi organizirat će se za pojedine skupine maloljetnika tretmanski programi stupnjeviteg intenziteta nadzora, skrbi i zaštite zavisno o odgojnim ciljevima koji se planiraju postići, prilagođeno potrebama maloljetnika.

Započinjanje izvršavanja

Članak 37.

- (1) Centar za socijalnu skrb dužan je u roku od 15 dana od zaprimanja pravomoćne sudske odluke, osigurati prijam maloljetnika u dom socijalne skrbi.
- (2) Odgojna ustanova u koju je maloljetnik upućen na izvršavanje odgojne mjere dužna je bez odgode prihvatiti maloljetnika.

Intenzivna potpora i pomoć

Članak 38.

Maloljetniku koji ima potrebu za intenzivnom potporom i pomoći u socijalnom učenju te psihoterapijom, osigurat će se različiti terapijski i tretmanski sadržaji u skladu njegovim potrebama.

Izdvajanje

Članak 39.

Maloljetnika koji ugrožava sigurnost drugih osoba ili svoju sigurnost može se izdvojiti od ostalih maloljetnika i smjestiti u odgovarajuću prostoriju radi pružanja psihološke ili druge stručne pomoći.

Ponašanje i stegovne mjere

Članak 40.

Tijekom izvršavanja odgojne mjere u odnosu na ponašanje i stegovne mjere na maloljetnika se na odgovarajući način primjenjuje odredba članka 30. ovoga Zakona.

Izvyješćivanje

Članak 41.

- (1) Tijekom izvršavanja odgojne mjere, kad je to od interesa za maloljetnika, roditelj ili skrbnik uključit će se u obiteljsku terapiju.
- (2) Ustanova u kojoj se izvršava odgojna mjera obavijestit će roditelja ili skrbnika, sud za mladež i centar za socijalnu skrb o promjenama u duševnom i fizičkom zdravlju maloljetnika.
- (3) Ustanova u kojoj se izvršava odgojna mjera svaka tri mjeseca, a po potrebi i češće, izvijestit će sud za mladež, državno odvjetništvo i centar za socijalnu skrb, roditelje ili skrbnika o učincima izvršavanja odgojne mjere.

GLAVA VIII. IZVRŠAVANJE ODGOJNE MJERE UPUĆIVANJA U POSEBNU ODGOJNU USTANOVU

Ustanova za izvršavanje

Članak 42.

- (1) Odgojna mjera upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu izvršava se u domu socijalne skrbi osnovanom za tu namjenu.
- (2) Ustanova u koju je maloljetnik upućen dužna je maloljetnika bez odgode primiti na izvršavanje odgojne mjere.
- (3) U odnosu na izvršavanje odgojne mjere upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu, ponašanje i stegovne mjere odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 30., 36. stavka 2., 38., 39. i 41. ovoga Zakona.

GLAVA IX. IZVRŠAVANJE ODGOJNE MJERE UPUĆIVANJA U ODGOJNI ZAVOD

Odgojni zavod

Članak 43.

- (1) Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod izvršava se u odgojnim zavodima koji se ustrojavaju u ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.
- (2) Poslove osiguranja, održavanja reda te nadzora maloljetnika obavljaju službenici pravosudne policije posebno osposobljeni za postupanje s maloljetnicima.
- (3) Na državne službenike u odgojnom zavodu shodno se primjenjuju odredbe Glave V Zakona o izvršavanju kazne zatvora («Narodne novine» broj: 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 159/01., 67/01., 11/02., 190/03.-pročišćeni tekst, 76/07. i 27/08.) ukoliko nisu u suprotnostima s odredbama ove Glave.

Pojačane mjere odgoja

Članak 44.

- (1) Tijekom izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod prema maloljetniku se provode pojačane mjere odgoja.
- (2) Pojačanim mjerama odgoja smatraju se socijalno-pedagoški, psihološki i medicinski postupci te mjere nadzora i osiguranja kojima odgojitelji, drugi ovlašteni službenici i izvan zavodski suradnici sustavno i programirano utječu na ličnost maloljetnika, njegovo ponašanje, pravilan tjelesni i duševni razvoj, osobito u pogledu stjecanja obrazovanja, pozitivnih životnih navika i radnog osposobljavanja.

Razvrstavanje maloljetnika

Članak 45.

- (1) Tijekom izvršavanja odgojne mjere maloljetnike se razvrstava u odgojne skupine radi provođenja različitih mjera koje je potrebno poduzimati utvrđenih pojedinačnim programom postupanja i postizanja odgojnih ciljeva koji se tim mjerama planiraju postići.
- (2) U odgojnu skupinu pojačane skrbi i nadzora razvrstava se maloljetnike kod kojih je potrebna pojačana mjera skrbi, nadzora, zaštite ili podučavanja radi dodatnog stručnog utjecanja na njegov odgoj, razvijanja ličnosti, osobne odgovornosti ili sigurnosti.
- (3) U pozitivno poticajnu odgojnu skupinu razvrstava se maloljetnike koji uspješno izvršavaju pojedinačni program postupanja, kojima su odobrene pogodnosti radi daljnjeg poticanja razvoja ličnosti, osobne odgovornosti te pripreme za život izvan zavoda.
- (4) Pravilnikom o načinu izvršavanja odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod, koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa, propisat će se način izvršavanja odgojne mjere određivanjem načina života i rada, pravila ponašanja, stegovni prijestupi i mjere, način ostvarivanja prava i dužnosti maloljetnika te druga pitanja važna za organizaciju života u odgojnom zavodu.

Ponašanje i stegovne mjere

Članak 46.

- (1) Maloljetnik koji zlostavlja druge, unosi ili drži nedopuštene stvari i tvari, ne izvršava određene mu obveze, primjenjuje nasilje ili na drugi način propisan pravilnikom iz članka 45. stavak 4. ovoga Zakona remeti organizaciju života u odgojnom zavodu čini stegovni prijestup.
- (2) Povodom počinjenog stegovnog prijestupa pojačanim odgojnim radom s maloljetnikom utjecat će se na maloljetnika da preuzme odgovornosti za svoje ponašanje, promjeni ponašanje i popravi štetu počinjenu stegovnim prijestupom.
- (3) Ukoliko se postupcima iz stavka 2. ovoga članka ne uspije ukloniti neprimjereno ponašanje, maloljetniku se mogu izreći stegovne mjere: usmena opomena, ukor, zabrana

raspolaganja određenim novčanim iznosom do trideset dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti najdulje do devedeset dana i izdvajanje u posebnu prostoriju do sedam dana.

(4) Stegovnu mjeru izriče upravitelj u postupku u kojem će maloljetnik biti upoznat s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka i dokazima o kojima se ima pravo očitovati te će ga se upoznati s pravom podnošenja žalbe nadležnom sudu za mladež protiv odluke o stegovnoj mjeri.

(5) Upravitelj može u svako doba odustati od vođenja stegovnog postupka ili izvršenja stegovne mjere, a izvršenje stegovne mjere zabrane raspolaganja određenim novčanim iznosom do trideset dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti najdulje do devedeset dana i izdvajanje u posebnu prostoriju do sedam dana može izreći uz uvjet da maloljetnik u određenom roku ne počini novi stegovni prijestup.

(6) Protiv odluke o stegovnoj mjeri maloljetnik ima pravo podnijeti žalbu nadležnom sudu za mladež u roku od osam dana. Žalba ne zadržava izvršenje. Povodom žalbe maloljetnika upravitelj može ukinuti izrečenu stegovnu mjeru.

Izdvajanje

Članak 47.

Maloljetnika koji ugrožava sigurnost drugih osoba ili svoju sigurnost može se izdvojiti u posebnu prostoriju radi poduzimanja pružanja pomoći u skladu sa člankom 39. ovoga Zakona.

Dovođenje i odvođenje maloljetnika

Članak 48.

(1) Na temelju naloga suda ili drugog tijela državne vlasti ili kada je to u vezi s osiguravanjem korištenja prava ili pogodnosti maloljetnika, upravitelj odgojnog zavoda može narediti dovođenje, odnosno odvođenje maloljetnika pred nadležno tijelo, odnosno u odgojni zavod.

(2) Dovodeње i odvođenje maloljetnika obavlja se, u pravilu, u građanskoj odjeći i u vozilu bez posebnih oznaka te u pratnji odgojitelja.

(3) Ovlaštena službena osoba može u odori dovoditi i odvoditi maloljetnika koji je počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od petnaest godina ili dulja ili ako postoji potreba za pojačanim mjerama sigurnosti, u kojim slučajevima se maloljetniku po nalogu upravitelja mogu vezati ruke.

Primjena sredstava prisile

Članak 49.

(1) Sredstva prisile mogu se primijeniti samo kad je nužno da se spriječi bijeg maloljetnika, napad na službene ili druge osobe, namjerno nanošenje veće materijalne štete ili radi svladavanja pasivnog ili aktivnog otpora maloljetnika.

(2) Pasivni otpor predstavlja ponašanje kojim maloljetnik odbija postupiti po zakonitoj naredbi ovlaštene službene osobe i, pri tome ne ugrožava sebe, druge osobe ili imovinu, ali ometa redovno obavljanje poslova izvršavanja odgojne mjere ili redovnu organizaciju života u odgojnom zavodu.

(3) Aktivni otpor predstavlja ponašanje kojim maloljetnik odbija postupiti po zakonitoj naredbi ovlaštene službene osobe i, pri tome ugrožava sebe, druge osobe ili imovinu.

(4) Za svladavanje pasivnog otpora može se primijeniti samo zahvat za privođenje.

(5) Za svladavanje aktivnog otpora može se primijeniti tehnika obrane, a gumena palica samo ako zahvat za privođenje i tehnika obrane nisu dali rezultate. Gumena palica drži se i nosi izvan vidokruga i dosega maloljetnika.

(6) O primjeni sredstva prisile upravitelj će obavijestiti roditelja ili skrbnika maloljetnika i centar za socijalnu skrb, a nadležnom sudu za mladež i ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa dostavit će izvješće s mišljenjem o opravdanosti primjene sredstva prisile.

GLAVA X.

UVJETNI OTPUST S IZVRŠAVANJA ZAVODSKE ODGOJNE MJERE

Prijedlog i rješenje

Članak 50.

- (1) Prijedlog za uvjetni otpust nadležnom sudu za mladež može podnijeti maloljetnik, njegovi roditelji ili skrbnik, državni odvjetnik, nadležni centar za socijalnu skrb i ravnatelj odgojne ustanove, odnosno upravitelj odgojnog zavoda.
- (2) U prijedlogu za uvjetno otpuštanje s izvršavanja zavodske odgojne mjere prijedlog za uvjetni otpust mora biti obrazložen.
- (3) Rješenje o uvjetnom otpustu sud za mladež će, osim strankama, dostaviti i ustanovi, odnosno tijelu u kojem se odgojna mjera izvršava te policijskoj upravi mjesta prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika.

Nadzor za vrijeme uvjetnog otpusta

Članak 51.

- (1) Nadzor za vrijeme uvjetnog otpusta prema odluci suda za mladež obavlja centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika.
- (2) Centar za socijalnu skrb može provođenje nadzora maloljetnika za vrijeme uvjetnog otpusta povjeriti udruzi građana i volonterima - pojedincima, imenujući ih voditeljem - vanjskim suradnikom.
- (3) Centar za socijalnu skrb, odnosno voditelj – vanjski suradnik iz stavka 2. ovog članka dostavljat će sudu za mladež izvješće o nadzoru maloljetnika svaka tri mjeseca, a na zahtjev suda i češće.

DIO TREĆI

IZVRŠAVANJE KAZNE MALOLJETNIČKOG ZATVORA

GLAVA XI.

POSEBNE ODREDBE O IZVRŠAVANJU KAZNE MALOLJETNIČKOG ZATVORA

Tijela nadležna za izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora

Članak 52.

- (1) Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u specijaliziranoj kaznionici za maloljetnike, a iznimno u specijaliziranom odjelu za maloljetnike.
- (2) Na izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora na odgovarajući se način primjenjuje Zakon o izvršavanju kazne zatvora, ako u ovom Zakonu nije drukčije propisano.
- (3) U odnosu na postupak zaštite prava pred nadležnim županijskim sudom na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o izvršavanju kazne zatvora koje se odnose na suca izvršenja, ako ovim Zakonom ili Zakonom o sudovima za mladež nije drukčije propisano.
- (4) Kućnim redom kaznionice odredit će se aktivnosti i njihov dnevni raspored.

Prava na posjete i boravak na zraku

Članak 53.

- (1) Maloljetnik ima pravo na posjete članova obitelji četiri puta mjesečno i blagdanom u trajanju najmanje dva sata, a po odobrenju upravitelja mogu ga posjećivati i druge osobe još najmanje dva puta mjesečno u trajanju najmanje jedan sat.
- (2) Maloljetniku će se omogućiti boravak na zraku u trajanju od najmanje tri sata dnevno.

Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti

Članak 54.

- (1) Prema maloljetniku nije dopuštena primjena posebne mjere održavanja reda i sigurnosti - osamljenja.
- (2) Primjena posebne mjere održavanja reda i sigurnosti odvajanja od ostalih maloljetnika dopuštena je u trajanju do sedam dana.

Primjena vatrenog oružja

Članak 55.

Uporaba vatrenog oružja prema maloljetniku nije dopuštena, osim u slučaju kada se drugim sredstvima ne može odbiti istodoban ili izravno predstojeći protupravni napad kojim maloljetnik ugrožava život drugih osoba.

**DIO ČETVRTI
IZVRŠAVANJE SIGURNOSNIH I ZAŠTITNIH MJERA
IZREČENIH MALOLJETNICIMA ZA KAZNENA DJELA I PREKRŠAJE**

**GLAVA XII.
SIGURNOSNE I ZAŠTITNE MJERE**

Zajednička odredba

Članak 56.

- (1) Na postupak upućivanja maloljetnika kojemu je izrečena sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti primjenjuju se odredbe Glave II ovoga Zakona.
- (2) Pravilnik o načinu izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti donosi ministar nadležan za poslove zdravstva.

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja

Članak 57.

- (1) Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izvršava se u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi na način propisan pravilnikom iz članka 56. stavak 2. ovoga Zakona.
- (2) Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izrečena uz odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod i izrečena uz kaznu maloljetničkog zatvora može se izvršavati u odgojnom zavodu, odnosno u kaznionici.

Izješćivanje

Članak 58.

- (1) Tijekom izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, kad je to od interesa za maloljetnika, roditelj ili skrbnik uključit će se u obiteljsku terapiju.
- (2) Ustanova u kojoj se izvršava sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti obavijestit će roditelja ili skrbnika, sud za mladež i centar za socijalnu skrb o promjenama u duševnom i tjelesnom zdravlju maloljetnika.
- (3) Ustanova u kojoj se izvršava mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti svaka tri mjeseca, a po potrebi i češće, izvijestit će sud za mladež i centar za socijalnu skrb, a roditelje ili skrbnika obavijestit će o učincima izvršavanja mjere.

Sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti

Članak 59.

- (1) Sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti izvršava se u zdravstvenoj ustanovi ili odgojnom zavodu ako je izrečena uz tu odgojnu mjeru, a u kaznionici ako je izrečena uz kaznu maloljetničkog zatvora.
- (2) Ako je sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti izrečena uz mjeru upućivanja u odgojnu ustanovu ili upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu, koja se provodi u domu socijalne skrbi, dom je obavezan osigurati njezino izvršavanje.
- (3) Maloljetnika, njegove roditelje ili skrbnika uključit će se u rad udruge koje djeluju na području suzbijanja ovisnosti kada je to svrhovito za izvršavanje ove sigurnosne mjere.
- (4) Zdravstvena ustanova obavijestit će centar za socijalnu skrb i nadležni sud za mladež ako maloljetnik odbija ili uredno ne izvršava liječenje.

DIO PETI

MALOLJETNIČKI ZATVOR IZREČEN U PREKRŠAJNOM POSTUPKU

GLAVA XIII.

**IZVRŠAVANJE KAZNE MALOLJETNIČKOG ZATVORA
KAO PREKRŠAJNE SANKCIJE**

Tijela nadležna za izvršavanje, smještaj i stručna pomoć

Članak 60.

- (1) Maloljetnika na izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora kao prekršajne sankcije upućuje prekršajni sud nadležan prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika.
- (2) Kazna maloljetničkog zatvora izrečena u prekršajnom postupku izvršava se u specijaliziranom odjelu zatvora prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika, u kojemu mu su osigurava stalna zdravstvena skrb i stručna psihosocijalna pomoć te boravak na zraku od najmanje tri sata dnevno.
- (3) Maloljetnika se smješta s drugim maloljetnicima, odvojeno od punoljetnika.
- (4) Ukoliko nema drugih maloljetnika u zatvoru, a smještaj samog u sobi mogao bi štetno djelovati na zdravlje maloljetnika, upravitelj zatvora odmah će o tome obavijestiti nadležni prekršajni sud radi odobravanja smještaja s punoljetnom osobom koja na njega neće štetno djelovati. Upravitelj će sudu dostaviti podatke o punoljetnoj osobi s kojom bi maloljetnik bio smješten iz kojih se može utvrditi da takav smještaj na maloljetnika neće štetno djelovati i izjavu maloljetnika o predloženom smještaju.
- (5) Kućnim redom zatvora odredit će se aktivnosti maloljetnika i njihov dnevni raspored.
- (6) O tijeku izvršavanja maloljetničkog zatvora vodi se evidencija.

DIO ŠESTI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

GLAVA XIV.

Prestanak važenja dosadašnjih propisa

Članak 61.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Glave I., II. i III. Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje («Narodne novine», broj: 21/74., 39/74., 55/88., 19/90., 26/93, 66/93., 29/94. i 73/00.).

Donošenje provedbenih propisa

Članak 62.

Provedbene propise iz ovoga Zakona nadležni ministri donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Važenje dosadašnjih propisa

Članak 63.

Do donošenja provedbenih propisa iz članka 62. ovoga Zakona ostaju na snazi:

1. Pravilnik o izvršenju odgojnih mjera («Narodne novine», broj: 50/88.),
2. Pravilnik o izvršenju odgojne mjere pojačane brige i nadzora («Narodne novine», broj: 22/85. i 111/02.),
3. Pravilnik o izvršenju odgojne mjere upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu («Narodne novine», broj: 15/89.),
4. Pravilnik o izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod («Narodne novine», broj: 97/2001.),

u dijelu u kojemu nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Članak 64.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od objave u «Narodnim novinama», osim članka 24. koji stupa na snagu 01. siječnja 2011. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

1. Prikaz stanja

Maloljetničke sankcije izrečene u kaznenom i prekršajnom postupku do 1998. godine izvršavale su se na temelju Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje („Narodne novine“, broj: 21/74., 39/74., 55/88., 19/90., 26/93., 66/93., 29/94. i 73/00.), a donošenjem Zakona o sudovima za mladež („Narodne novine“, broj: 111/97., 27/98. i 12/02.) prestale su važiti odredbe koje su propisivale izvršavanje maloljetničkih sankcija.

Zakon o sudovima za mladež samo načelno uređuje izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, ali postupak izvršavanja i sve radnje nužne za započinjanje izvršavanja ne propisuje.

Prekršajni zakon („Narodne novine“, broj: 107/07.) propisuje prekršajnopravne sankcije i zaštitne mjere koje se mogu izreći maloljetnom počinitelju prekršaja, ali ne sadrži odredbe o načinu njihovog izvršavanja.

Budući da nema zakona koji bi uređivao način izvršavanja sankcija i mjera izrečenih maloljetnim počiniteljima kaznenih djela i prekršaja, na njihovo izvršavanje primjenjuju se provedbeni propisi (pravilnici) doneseni na temelju Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje, s tim da se ne primjenjuju odredbe koje su u suprotnosti sa Zakonom o sudovima za mladež.

Izvršavanje maloljetničkih sankcija i mjera nije uređeno posebnim propisom iako se radi o posebno osjetljivoj populaciji koja Ustavom Republike Hrvatske uživa posebnu zaštitu.

a. Odgojne mjere izvršavane u sustavu socijalne skrbi u razdoblju 2004.-2008.

Promotrimo li u tablici sveukupan broj izrečenih sankcija iz nadležnosti sustava socijalne skrbi, vidimo da je već započeti silazni trend u 2004. godini, prekinut 2006. godine i od tada na dalje je u stalnom porastu.

Treba imati na umu da je izricanje odgojnih mjera maloljetnim počiniteljima odgojnih mjera samo jedna karika u lancu mjera koje se poduzimaju za sprječavanje kriminaliteta maloljetnika. Nažalost, u pravilu se precjenjuje značenje kaznenopravnog reagiranja na kriminalitet mladih pa se stoga od takvog oblika reagiranja na tu negativnu društvenu pojavu očekuje mnogo više nego što ona zaista može pružiti.

Naime, učinak je kaznenog postupka na suzbijanje delinkventnog ponašanja uopće, pa tako i mladih svakako umanjen time što se kaznenopravnim instrumentarijem ne zahvaća preddelinkventno ponašanje, već se reagira tek nakon što je doista došlo do delinkventnog ponašanja.

Vrste sankcija	Godina									
	2004		2005		2006		2007		2008	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Sudski ukor	214	6%	291	9%	261	9%	378	12%	709	20%
Posebne obveze	1358	39%	1224	39%	1170	40%	1004	31%	1270	36%
Upućivanje u centar za odgoj	60	2%	59	2%	43	1%	86	3%	101	3%
Pojačana briga i nadzor	607	17%	423	14%	514	17%	883	27%	510	14%
Pojačana briga i nadzor i posebna obveza	724	21%	554	18%	496	17%	543	17%	585	17%
Pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi	53	2%	39	1%	66	2%	49	2%	46	1%
Upućivanje u odgojnu ustanovu	218	6%	261	8%	157	5%	139	4%	115	3%
Upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu	46	1%	40	1%	31	1%	25	1%	38	1%
Pridržaj kazne maloljetničkog zatvora (posebne obveza i pojačana briga i nadzor)	239	7%	231	7%	204	7%	150	5%	159	5%
Sveukupno izrečenih sankcija	3.519	100%	3.122	100%	2.942	100%	3.257	100%	3.533	100%

No, nedvojbeno je da uspješnost kaznenopravne reakcije društva na kriminalitet maloljetnika ovisi ne samo, ali svakako prije svega, o ispravnom izboru predviđene kaznene sankcije. Ukoliko naime maloljetniku bude izrečena odgojna mjera koja ne korespondira s osobinama njegove ličnosti i prilikama u kojima živi, u pravilu će izostati očekivani uspjeh odgoja ili preodgoja.

Istraživanja pokazuju da odgojne mjere među izrečenim sankcijama nalazimo u preko 90% slučajeva, te da sudovi pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora i kaznu maloljetničkog zatvora izriču više nego selektivno, koristeći se prije svega širokom lepezom odgojnih mjera.

Iz prikaza izrečenih odgojnih mjera iz nadležnosti sustava socijalne skrbi vidljiva je izrazita usmjerenost ka izvan zavodskim odgojnim mjerama, te one u 2008. godini participiraju sa 88% u odnosu na zavodske odgojne mjere, što je u skladu sa programskom orijentacijom sustava ka deinstitutionalizaciji i većoj usmjerenosti na resurse u lokalnoj zajednici.

Ovakvoj slici svakako je doprinijela i mogućnost izricanja tzv. alternativnih sankcija, odnosno proširena lepeza odgojnih mjera koju je osigurao Zakon o sudovima za mladež.

Zamjetno je također, da je institut posebnih obveza, izrečen bilo kao zasebna odgojna mjera ili uz neku drugu odgojnu mjeru, zastupljen u vrlo visokom postotku, uglavnom iznad 50%, kroz cjelokupno promatrano razdoblje. Za istaknuti je da bi ova brojka bila još veća da svi sudovi imaju mogućnost izricanja alternativnih sankcija, a centri za socijalnu skrb mogućnost njihove realizacije, čemu će se u narednom razdoblju težiti kako maloljetnici ne bi bili diskriminirani, u odnosu na ove mogućnosti, u različitim područjima RH.

Mjera upućivanja u odgojnu ustanovu jedina bilježi stalni silazni trend, dok je pridržaj maloljetničkog zatvora također u opadanju, no ne toliko značajnom, a mjera upućivanja u centar za odgoj te pojačana briga i nadzor uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi se relativno malo koriste i izriču.

b. Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod

Odgojna mjere upućivanja u odgojni zavod izrečena maloljetnicima izvršava se u Odgojnom zavodu u Turopolju, dok se u Odgojnom zavodu u Požegi izvršava mjera izrečena maloljetnicama.

Kaznena djela protiv	2004.		2005.		2006.		2007.		2008.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
života i tijela	2	1	1		7		5		6	
imovine	62	6	61	12	54	9	62	2	64	6
vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom			1	2	5		3			
spolne slobode, ćudoređa		3	2		3		5		2	
opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa	1									
braka, obitelji i mladeži	2		3	1	1	1	5		3	
pravosuđa				1						1
javnog reda									2	
sigurnosti platnog prometa i poslovanja						1		1		
slobode i prava čovjeka i građanina	4		3					1		
Ukupno	71	10	71	16	70	11	80	4	77	7

Kako je iz tablice razvidno, maloljetnici kojima je izrečena odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod najčešće su počinitelji kaznenih djela protiv imovine. Najčešći počinitelji kaznenih djela su maloljetnici, dok se broj maloljetnica od 2004. godine kretao od 4 do 16 maloljetnica. Broj maloljetnika na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod od 2004. godine nema značajnih odstupanja.

c. Kazna maloljetničkog zatvora

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u zatvorenim uvjetima i poluotvorenim uvjetima u za posebno ustrojenom odjelu u Kaznionici u Požegi, a u otvorenim uvjetima u posebnom odjelu u Kaznionici u Valturi.

Kaznena djela protiv	2005.		2006.		2007.		2008.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
života i tijela	6		11		12		11	
imovine	12		19		16		12	
vrijednosti zaštićene međunarodnim pravom	2		1	1	2		3	
spolne slobode, ćudoređa	3		6		5		5	
opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa			2		3		3	
braka, obitelji i mladeži			1					
Ukupno	23	0	40	1	38	0	34	0

Kaznu maloljetničkog zatvora od 2005. godine češće su izdržavali maloljetnici, dok su maloljetnice ova sankcija izdržavale 2005. i 2006. godine. Najčešća kaznena djela zbog kojih je izricana kazna maloljetničkog zatvora jesu imovinska te protiv života i tijela.

2. Osnovna pitanja koja se Zakonom rješavaju

Donošenjem Zakona o izvršavanju sankcija izrečenim maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje uredit će se način izvršavanja sankcija, mjera, odnosno zaštitnih mjera izrečenih maloljetnim počiniteljima kaznenih djela i prekršaja.

Donošenje ovoga Zakona predstavlja usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske u izvršavanju maloljetničkih sankcija i mjera s pravnom stečevinom Europske unije. Ujedno u ovom Zakonu ugrađena su načela dokumenata Vijeća Europe koji se odnose na maloljetnike, a koje je Republika Hrvatska prihvatila (Društvene reakcije vijeća Europe na mladenačku delinkvenciju iz 1987. g (CER(87)20); Društvene reakcije vijeća Europe na mladenačku delinkvenciju kod mladih osoba koje dolaze iz obitelji migranata iz 1989. godine (CER(88)6); Europska pravila o društvenim sankcijama i mjerama iz 1992. godine (CER(92)16); Europska zatvorska pravila iz 1987. godine (R(87)3)) te Ujedinjenih naroda (Konvencija UN-a o pravima djeteta iz 1989. godine; Standardna minimalna pravila UN-a za primjenu sudskih postupaka prema maloljetnicima iz 1985.; Vodeća načela UN-a za prevenciju mladenačke delinkvencije iz 1990. godine; Minimalna pravila UN-a za zaštitu maloljetnika lišenih slobode iz 1990. godine; Standardna minimalna pravila za postupanje sa zatvorenici UN-a iz 1955. godine; Deklaracija o zaštiti svih osoba od mučenja i drugih oblika okrutnog, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja UN-a iz 1987. godine, Preporuka Vijeća Europe CM/Rec(2008)11E o europskim pravilima za maloljetnike kojima su izrečene sankcije u zajednici ili mjere.

Izvršavanje posebnih obveza, upućivanja u centar za odgoj, mjere pojačane brige i nadzora, mjere i pojačane brige i nadzora uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, upućivanje u odgojnu ustanovu i posebnu odgojnu ustanovu i nadalje se propisuje u nadležnosti Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Izvršavanje mjere upućivanja u odgojni zavod prema Zakonu u nadležnosti je Ministarstva pravosuđa kao i kazna maloljetničkog zatvora koja se izvršava u kaznionici, ustrojenoj u Ministarstvu pravosuđa.

Ovim Zakonom maloljetnicima se jamči zaštita temeljnih prava utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, Zakonom o sudovima za mladež, a ograničavanje temeljnih prava dopušteno je samo iznimno i u granicama nužnim za ostvarivanje svrhe izvršavanja sankcija. Propisan je način ostvarivanja pravne zaštite maloljetnika.

Maloljetnicima, kao posebno osjetljivoj populaciji, posebno se jamči tajnost podataka i identiteta. Podaci o njima mogu biti dostupni samo nadležnim tijelima za otkrivanje i progon počinitelja kaznenih djela.

Zakonom se propisuje postupak izvršavanja maloljetničkih sankcija i mjera koji mora biti takav da ne ugrožava njihovo ljudsko dostojanstvo, posebno imajući u vidu mladu životnu dob te činjenicu da se na maloljetnika treba odgojno djelovati radi pravilnog razvoja njihove ličnosti i osposobljavanja za život. Stoga su zabranjeni i kažnjivi svi postupci koji bi predstavljali ugrozu dostojanstva maloljetnika, njegovo zlostavljanje, mučenje ili ponižavanje.

Propisan je način osiguravanja ostvarivanja imovinskih prava i pravnih interesa maloljetnika, koji s obzirom na životnu dob, mora imati dodatne instrumente osiguravanja njihovih ostvarivanja. Nadležnost za zaštitu osobnih i imovinskih prava i interesa maloljetnika propisana je u nadležnosti centra za socijalnu skrb.

Izvršavanje sankcija i mjera propisano je provoditi na način koji je prilagođen osobi maloljetnika, a mjere koje će se u izvršavanju poduzimati moraju biti usklađene sa suvremenim postignućima znanosti i prakse.

Za svakog maloljetnika mora se sastavljati pojedinačni program postupanja koji se mora temeljiti na postupku procjene/dijagnostici potreba i stupnja rizika maloljetnika od strane multidisciplinarnog tima stručnjaka. Maloljetnike se razvrstava u odgovarajuće odgojne skupine u skladu s aktivnostima i mjerama predviđenim pojedinačnim programom postupanja. Maloljetnike kojima je nužna pojačana skrb i nadzor, dodatne pojačane mjere zaštite i podučavanja radi dodatnog utjecaja na odgoj i razvijanje ličnosti, osobne odgovornosti ili sigurnosti razvrstavaju se u skupinu pojačane brige i nadzora. Maloljetnicima koji s uspjehom izvršavaju sve obveze i aktivnosti utvrđene pojedinačnim programom postupanja odobravaju se pogodnosti kao poticajne mjere za daljnji razvoj njegove ličnosti. U sastavljanju pojedinačnog programa sudjeluju sve osobe i tijela bitna za učinkovito izvršavanje pojedinačnog programa i odgoj maloljetnika: stručne osobe centra za socijalnu skrb, maloljetnik, roditelji ili skrbnik, sud te vanjski stručnjaci. Pojedinačni program postupanja se preispituje, mijenja i usklađuje prema postignutim rezultatima i potrebama maloljetnika. Sastavni dio pojedinačnog programa je planiranje postupanja, pomoći i podrške poslije otpusta kako bi se maloljetniku i nakon otpusta osigurala potrebna zaštita.

Prema maloljetnicima na izvršavanju odgojne mjere dopuštena je primjena sredstva prisile gumene palice samo u slučaju aktivnog otpora, dok je za svladavanje pasivnog otpora dopušteno primijeniti zahvate za privođenje. Osim zahvata za privođenje i tehnika obrane te gumene palice uporaba drugih sredstava prilije prema ovoj kategoriji maloljetnika nije dopuštena. U slučaju kršenja kućnog reda, propisuje se stegovni postupak i stegovne mjere koje se maloljetniku mogu izreći, postupak u kojem maloljetniku mora biti omogućeno izjasniti se o činjenicama koje mu se stavljaju na teret, te pravna zaštita maloljetnika od strane suda za mladež.

Zakon propisuje izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora odgovarajućom primjenom Zakona o izvršavanju kazne zatvora koji uređuje izvršavanje kazne zatvora za punoljetne osobe, ali propisuje posebnosti u izvršavanju ove sankcije u odnosu na maloljetničku populaciju. Tako se propisuje pravo maloljetnika boravka na zraku od tri sata dnevno najmanje, dok je punoljetnim zatvorenicima propisano pravo od dva sata. Punoljetni zatvorenici prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora imaju pravo na posjet člana obitelji dva puta mjesečno i blagdanom, dok se maloljetnicima ovo pravo propisuje četiri puta mjesečno i blagdanom. Vatreno oružje kao najteže sredstvo prisile prema maloljetnicima na izvršavanju kazne maloljetničkog zatvora nije dopušteno primijeniti osim u slučaju nužne obrane. Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti propisane Zakonom o izvršavanju kazne zatvora prema maloljetnicima mogu se primijeniti ograničeno. Naime, mjera osamljenja kao najteža mjera održavanja reda i sigurnosti koju prema zatvoreniku može izreći samo sudac izvršenja, prema maloljetniku nije dopušteno primijeniti. U cilju zaštite maloljetnika posebno sigurnosno rizičnog za sebe ili drugog dopuštena je primjena mjere odvajanja od ostalih maloljetnika, ali je skraćen rok njene primjene na najdulje sedam dana.

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja i sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti, odnosno njihovo izvršavanje također se uređuje ovim Zakonom. Izvršavanje ostalih sigurnosnih mjera (protjerivanje stranca iz zemlje, oduzimanje predmeta i zabrane upravljanja motornim vozilom) ovaj Zakon ne propisuje jer je njihovo izvršavanje propisano drugim zakonom u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova. Sigurnosna mjera obveznog

psihijatrijskog liječenja izvršava se na posebnom odjelu zdravstvene ustanove, ali se može izvršavati i u odgojnom zavodu ili kaznionici ako je izrečena uz odgojnu mjeru, odnosno kaznu maloljetničkog zatvora. Na isti način propisuje se izvršavanje mjere obveznog liječenja od ovisnosti.

Kazna zatvora izrečena maloljetniku u prekršajnom postupku izvršava se u zatvoru prema mjestu prebivališta maloljetnika. Za vrijeme izvršavanje ove prekršajnoppravne sankcije maloljetniku se mora osigurati stalna zdravstvena skrb, stručna psihosocijalna pomoć i boravak na zraku najmanje tri sata dnevno. Maloljetnika se smještava u sobi s drugim maloljetnicima. Ako bi maloljetnik morao biti smješten sam u sobi i ako bi takav smještaj mogao predstavljati ugrozu njegova zdravlja, sud može dopustiti smještaj s punoljetnom osobom samo ako se procjeni da takva osoba na njega neće štetno utjecati.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1, 2., 3. i 4.

Propisuju se izvršavanje sankcija koje se izriču maloljetnicima i mlađim punoljetnicima u kaznenom postupku i to odgojnih mjera, kazne maloljetničkog zatvora i sigurnosnih mjera, te izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima u prekršajnom postupku i to odgojnih mjera, kazne maloljetničkog zatvora i zaštitnih mjera.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi nadležno je za izvršavanje posebnih obveza, upućivanje u centar za odgoj, mjere pojačane brige i skrbi, mjere pojačane brige i skrbi uz dnevni boravak u odgojnoj ustanovi, upućivanje u odgojnu ustanovu i posebnu odgojnu ustanovu, dok je izvršavanje odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i kazne maloljetničkog zatvora u nadležnosti Ministarstva pravosuđa.

Propisana je obveza suradnje ministarstava nadležnih za izvršavanje maloljetničkih sankcija sa stručnim i znanstvenim institucijama radi unapređenja organizacije i metodike rada koja je nužna za učinkovito izvršavanje maloljetničkih sankcija s obzirom na maloljetničku populaciju.

Zakonom se jamči maloljetnicima zaštita svih temeljnih prava utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske, međunarodnim ugovorima, Zakonom o sudovima za mladež i ovim Zakonom. Ograničenje u temeljnim pravima dopušteno je samo iznimno i samo u granicama nužnim za ostvarivanje svrhe izvršenja sankcija, a maloljetniku je zajamčena pravna zaštita.

Maloljetnicima se jamči tajnost podataka pa se propisuje kojim tijelima, odnosno službenim osobama mogu biti dostupni podaci o maloljetniku, a sve vezano uz izvršavanje sankcija, odnosno otkrivanje i progon počinitelja kaznenih djela. Pristup podacima dopušten je i samom maloljetniku, njegovim roditeljima ili skrbniku.

Uz članak 5., 6., 7. i 8.

Postupak izvršavanja maloljetničkih sankcija mora biti takav da ne ugrožava njegovo ljudsko dostojanstvo poglavito uzimajući u obzir dob maloljetnika pa stoga i posebnu osjetljivost u odnosu na ugrožavanje dostojanstva. Zabranjena je diskriminacija maloljetnika po bilo kojoj osnovi. Također su zabranjeni i kažnjivi svi postupci kojima bi maloljetnik bio podvrgnut bilo kakvom mučenju, zlostavljanju i ponižavanju, zabranjeni su liječnički i znanstveni pokusi. Zabranjenim postupcima smatraju se i postupci koji su nerazmjerni održavanju reda i stege pa mogu uzrokovati trpljenje ili neprimjereno ograničenje temeljnog prava maloljetnika u kojem slučaju maloljetniku pripada pravo na naknadu štete.

Maloljetniku je zajamčena zaštita osobnih i imovinskih prava i interesa koju ostvaruje putem nadležnog centra za socijalnu skrb. Centar za socijalnu skrb o svim mjerama poduzetim u

svrhu zaštite osobnih i imovinskih prava i interesa maloljetnika mora izvijestiti sud koji je izrekao sankciju.

Izvršavanje sankcije provodi se na način koji je prilagođen ličnosti maloljetnika, odnosno procijenjenim kriminogenim rizičnim čimbenicima vezanim uz njegovu osobnost, širu i užu socijalnu okolinu i usklađen sa suvremenim dostignućima znanosti i prakse. Za svakog maloljetnika sastavlja se pojedinačni program postupanja, a sastavni dio mu je priprema maloljetnika za otpuštanje. Maloljetnike se razvrstava u male odgojne skupine prema dobi.

Tijelo koji provodi izvršavanje sankcija pravodobno poduzima aktivnosti radi osiguravanja maloljetniku potrebne pomoći poslije otpusta i surađuje sa svim pravni osobama u čijem je djelokrugu osiguranje takve pomoći. Otpušteni maloljetnik mora se javiti centru za socijalnu skrb u mjestu prebivališta, odnosno boravišta, koji će mu pomagati i nadzirati ga ako za to postoji potreba, a najmanje šest mjeseci nakon otpusta.

Uz članak 9., 10. i 11.

Nakon pravomoćnosti sudske presude sud za mladež istu dostavlja centru za socijalnu skrb na čijem području maloljetnik ima prebivalište, odnosno boravište radi upućivanja maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere. Propisuje se dokumentacija koju će sud za mladež, odnosno prekršajni sud dostaviti centru za socijalnu skrb: sve podatke o ličnosti maloljetnika, nalaz i mišljenje vještaka ako je provedeno, podatke o ranijim postupcima zbog počinjenih kaznenih djela i izrečenih sankcija te odluku o visinu doprinosa roditelja ili osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati maloljetnika u troškovima izvršavanja odgojne mjere.

Pozivanjem i upućivanjem maloljetnika u nadležnosti je centra za socijalnu skrb koji donosi rješenje o upućivanju te u slučaju da u izvršavanju odgojne mjere sudjeluje više stručnih osoba imenuje voditelja. U rješenju o upućivanju mora biti naveden dan javljanja na izvršavanje odgojne mjere. Protiv rješenja o upućivanju maloljetnik, roditelji ili skrbnik može podnijeti žalbu, a žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Izvršavanje pojedinih odgojnih mjera može se povjeriti udrugama ili pravnim osobama koje ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz područja odgoja i rada s mladima.

Propisuje se i obveza dostavljanja sudske odluke o izrečenoj mjeri nadležnoj policijskoj postaji zabrane posjećivanja određenih mjesta ili osoba radi uspostave bolje zaštite i prevencije.

Uz članak 12.

Centar za socijalnu skrb i ustanova nadležna za izvršavanje odgojne mjere poduzimaju radnje potrebne za žurno započinjanje izvršavanja odgojne mjere. Ukoliko maloljetnik bez opravdanog razloga ne započne s izvršavanjem dana koji je određen u rješenju o upućivanju, prisilno će biti doveden po policijskim službenicima koji su posebno osposobljeni za poslove suzbijanja maloljetničke delikvencije u građanskoj odjeći.

Uz članak 13.

Za svakog maloljetnika na izvršavanju odgojne mjere izrađuju se pojedinačni program postupanja. U izradi pojedinačnog programa postupanja sudjeluju stručne osobe različitih struka, posebno osposobljenih za rad s maloljetničkom populacijom, roditelji maloljetnika, a mogu i druge osobe čije iskustvo i stručnost može doprinijeti u izvršavanju odgojne mjere. Pojedinačni program postupanja temeljen je na analizi ličnosti i ponašanja maloljetnika, uvida u situaciji u obitelji i obiteljskim odnosima, tijeku školovanja, procjeni rizika i potrebama, sukladno kojima postavlja ciljeve koji se izvršavanjem odgojne mjere žele postići. Pojedinačni program se preispituje i nadopunjuje prema uspješnosti u njegovom izvršavanju i potrebama maloljetnika. Sustavni rad s obitelji maloljetnika za vrijeme trajanja odgojne mjere

nužan je za povratak maloljetnika nakon otpusta iz ustanove i uključivanje u redovne tokove života.

Uz članak 14.

Svrha izvršavanja odgojnih mjera je povratak maloljetnika u obitelj ukoliko su u obitelji odnosi i situacija poboljšani, odnosno takvi da roditelji mogu preuzeti brigu o odgoju maloljetnika. U suprotnom maloljetnika se može privremeno smjestiti u ustanovu socijalne skrbi.

Uz članak 15.

Zbog praćenja zakonitosti izvršavanja odgojnih mjera, tijela i ustanove nadležne za izvršavanje moraju voditi evidenciju i dokumentaciju o tijeku izvršavanja sankcija.

Uz članak 16. i 17.

Centar za socijalnu skrb određuje osobu, odnosno voditelja mjere koji će izvršavati posebnu obvezu, a koji može biti ili stručni radnik centra za socijalnu skrb ili vanjski suradnik. O izvršavanju posebne obveze voditelj izvještava centar za socijalnu skrb.

Posebne obveze izvršavaju se u ustanovama i drugim pravnim osobama o kojima se vodi poseban popis.

Uz članak 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. i 26.

U ovim člancima propisuje se način izvršavanja svake od posebnih obveza koje sud za mladež može izreći maloljetniku.

Maloljetnik se može ispričati oštećeniku u sudnici ili u centru za socijalnu skrb, usmeno ili pisanim putem.

Propisan je način izvršavanja posebne obveze kojom je maloljetnik obavezan popraviti ili nadoknaditi štetu nanесenu kaznenom djelom. To može izvršiti osobnim radom, naknadom štete iz osobnih sredstava ili uplatom određenog iznosa novca u korist humanitarne organizacije ili na drugi dogovoreni način. Izvršavanje obveze nadzire centar za socijalnu skrb.

Nadzor nad posebnom obvezom pohađanja škole, rada, osposobljavanja ili zapošljavanja nadzire voditelj mjere na način da metodama nadzora i savjetodavnog rada utječe na ponašanje maloljetnika surađujući pri tom s drugim osobama i ustanovama u kojima se mjera mora izvršavati.

Maloljetnik može biti obavezan na uključivanje u rad humanitarnih organizacija ili u poslove komunalnog ili ekološkog značaja, a mjera se izvršava u pravnim osobama ako su suglasne prihvatiti maloljetnika, s tim da u skladu sa člankom 9. stavak 7. Zakona o sudovima za mladež, sud smije odlučiti da maloljetnik radi najviše do 120 sati u razdoblju do 6 mjeseci i to tako da mu se ne ometa školovanje ili zaposlenje. Izbor pravne osobe obavlja voditelj mjere s maloljetnikom, njegovim roditeljima ili sudom, odnosno s državnim odvjetnikom u predkaznenom postupku. Maloljetnika se može obvezati na suzdržavanje od posjećivanja određenih lokala, priredbi ili da se kloni društva određenih osoba koje na njega štetno utječu. Mjeru izvršava voditelj mjere u suradnji s policijskim službenicima posebno osposobljenim za poslove suzbijanja maloljetničkog kriminaliteta.

Posebna obveza liječenja i odvikavanja od droge ili druge ovisnosti izvršava se u zdravstvenim ustanovama sukladno propisima iz područja zdravstva. Pomoć u izvršavanju mjere pružaju službe za prevenciju i izvan bolničko liječenje ovisnosti i druge pravne osobe, dok se posebna obveza uključivanja u savjetovalište izvršava se u centrima za socijalnu skrb.

Izvršavanje posebne obveze nenapuštanja mjesta prebivališta ili boravišta u nadležnosti je centra za socijalnu skrb koji surađuje s policijskim službenicima posebno osposobljenim za poslove suzbijanja maloljetničkog kriminaliteta.

Provjera znanja prometnih propisa, kao posebna obveza, izvršava se u auto školama.

Uz članak 27., 28., 29., 31. i 32.

Mjera upućivanja u centar za odgoj može se izvršavati u domu za odgoj djece i mladeži i u posebnom odjelu centra za socijalnu skrb. Naime, Zakon o socijalnoj skrbi u članku 82. stavku 2. propisuje da centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti može provoditi odgojne mjere u obitelji i izvan obitelji.

Odgojna mjera upućivanja u centar za odgoj na određeni broj sati tijekom dana izvršava se u trajanju od četiri sata dnevno u vremenu između osam i dvadeset sati. Za vrijeme izvršavanja mjere maloljetnik pohađa nastavu, odnosno nastavlja raditi.

Maloljetniku se tijekom izvršavanja mjere mogu odobriti pogodnosti kao i uskrate u slučaju povrede discipline.

Izvršavanje mjere će se produžiti u slučaju neopravdanog izostanka maloljetnika s izvršavanja mjere i to u trajanju neopravdanog izostanka, te obvezu izvješćivanja nadležne policijske postaje u slučaju bijega ili nejavljanja maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere.

Ustanova u kojoj se mjera izvršava izvješćuje centar za socijalnu skrb i sud za mladež o postignućima maloljetnika.

Uz članak 30.

Propisuje ponašanje maloljetnika i stegovne mjere koje se odnose na maloljetnika za vrijeme izvršavanja odgojne mjere upućivanja u centar za odgoj. Maloljetnik koji zlostavlja druge, unosi ili drži nedopuštene stvari i tvori, ne izvršava obveze, primjenjuje nasilje ili na drugi način remeti organizaciju života u centru za odgoj, čini stegovni prijestup. Na takvog maloljetnika pojačanim odgojnim radom utjecat će se da promijeni ponašanje i popravi štetu, a ako se u tome ne uspije, moguće mu je izreći jednu od stegovnih mjera: usmena opomena, ukor, zabrana raspolaganja određenim novčanim iznosom do 30 dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti do 90 dana te izdvajanje u posebnu prostoriju do 7 dana. Stegovnu mjeru izriče ravnatelj nakon provedenog postupka u kojem se maloljetniku mora omogućiti izjašnjenje o tome što mu se stavlja na teret. Od vođenja stegovnog postupka ravnatelj uvijek može odustati, a, osim u slučaju izrečene usmene opomene ili ukora, izvršenje stegovne mjere može odgoditi pod uvjetom da maloljetnik u određenom roku ne počini novi stegovni prijestup. Protiv odluke o stegovnoj mjeri maloljetnik ima pravo podnošenja žalbe sudu za mladež koja ne zadržava izvršenje.

Uz članak 33., 34. i 35.

Odgojnu mjeru pojačane brige i nadzora izvršava centar za socijalnu skrb koji o uspješnosti provedbe pojedinačnog programa postupanja izvješćuje sud za mladež i predlaže odgovarajuće mjere ovisno o uspješnosti provedbe pojedinačnog programa postupanja. U slučaju promjene prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika, njegovih roditelja ili skrbnika centar za socijalnu skrb dostavlja dokumentaciju o tijeku izvršavanja mjere nadležnom centru za socijalnu skrb radi nastavka izvršavanja mjere.

Tijekom izvršavanja mjere maloljetnik je pod stalnim nadzorom i odgojnim utjecajem stručnog osoblja, a izvršava se u suradnji s roditeljima. Maloljetniku se za vrijeme izvršavanja mjere mora omogućiti pohađanje škole, stručna izobrazba, rad te nastavak organiziranih aktivnosti slobodnog vremena.

Uz članke 36., 37., 38., 39., 40. i 41.

Odgojna mjera upućivanja u odgojnu ustanovu izvršava se u domu socijalne skrbi osnovanom za tu namjenu. Maloljetnici se razvrstavaju u skupine te se ovisno o njihovim potrebama organiziraju programi nadzora, skrbi i zaštite stupnjevito i prilagođeno potrebama maloljetnika.

Centar za socijalnu skrb obavezan je osigurati u roku od 15 dana od primitka sudske odluke osigurati prijam maloljetnika u dom socijalne skrbi. Ako je to maloljetniku potrebno, organizirat će se intenzivna potpora i pomoć kroz različite terapijske sadržaje, uz mogućnost izdvajanja maloljetnika koji je sigurnosno rizičan radi pružanja psihološke i druge pomoći.

Uključivanje maloljetnika u obiteljsku terapiju s roditeljima ili skrbnikom provodi se sukladno interesima maloljetnika. O promjenama u duševnom i fizičkom zdravlju maloljetnika obavještavaju se roditelji ili skrbnik, centar za socijalnu skrb i sud za mladež, kao i o izvršavanju mjere.

Na ponašanje maloljetnika tijekom izvršavanja ove odgojne mjere na odgovarajući način primjenjuju se odredbe o ponašanju i stegovnim mjerama koje se mogu izreći tijekom izvršavanja odgojne mjere upućivanja u centar za odgoj.

Uz članak 42.

Mjera upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu izvršava se u domu za socijalnu skrb osnovanu za tu namjenu, na način propisan za izvršavanje mjere upućivanja u odgojnu ustanovu.

Na ponašanje maloljetnika tijekom izvršavanja ove odgojne mjere na odgovarajući način primjenjuju se odredbe o ponašanju i stegovnim mjerama koje se mogu izreći tijekom izvršavanja odgojne mjere upućivanja u centar za odgoj.

Uz članak 43., 44., 45., 46., 47., 48. i 49.

Odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod izvršava se u odgojnom zavodu ustrojenom u Ministarstvu pravosuđa. Poslove osiguranja, održavanja reda i nadzora nad maloljetnicima obavljaju službenici pravosudne policije osposobljeni za postupanje s maloljetnicima. Na državne službenike u odgojnom zavodu shodno se primjenjuju odredbe o službenicima u kaznionicama i zatvorima propisane Zakonom o izvršavanju kazne zatvora ukoliko nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Tijekom izvršavanja ove odgojne mjere prema maloljetniku se provode pojačane mjere odgoja.

Maloljetnike se razvrstava u odgojne skupine s obzirom na mjere koje je potrebno poduzimati prema pojedinačnim programima postupanja i postizanja odgojnih ciljeva. U odgojnu skupinu pojačane skrbi i nadzora razvrstavaju se maloljetnici kojima je potrebna pojačana mjera skrbi, nadzora, zaštite ili podučavanja radi dodatnog stručnog utjecaja na odgoj i razvijanje ličnosti, osobne odgovornosti i sigurnosti, a u pozitivnu poticajnu odgojnu skupinu razvrstava se maloljetnike koji s uspjehom izvršavaju pojedinačni program postupanja i kojima su odobrene pogodnosti kao poticaj razvoja ličnosti i pripreme za život.

Prijestupe maloljetnika treba, sukladno Preporuci Vijeća Europe CM/Rec(2008)11E rješavati restorativnim pristupom: interaktivnim odgojnim radom utjecati na preuzimanje odgovornosti za vlastito ponašanje i promjeni budućeg ponašanja, popravljajući štetu počinjenu stegovnim prijestupom te na uspostavi redovitog stanja. Stegovne mjere primijenit će se ako restorativni način nije dao rezultate. Stegovne mjere koje se mogu izreći su: usmena opomena, ukor, zabrana raspolaganja određenim novčanim iznosom do trideset dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti do devedeset dana i izdvajanje u posebnu prostoriju do sedam dana.

Mjeru izriče upravitelj koji je obavezan maloljetnika upoznati s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka i dokazima, o kojima se maloljetnik ima pravo očitovati. Upravitelj u svako doba može odustati od vođenja stegovnog postupka ili izvršenja stegovne mjere, a mjere može izreći i uvjetno.

O žalbi maloljetnika na izrečenu stegovnu mjeru odlučuje sud za mladež, a žalba ne zadržava izvršenje.

Maloljetnika koji ugrožava sigurnost drugih osoba ili svoju sigurnost može se izdvojiti od ostalih radi pružanja psihološke ili medicinske pomoći.

Na temelju naloga suda ili drugog tijela državne vlasti dopušteno je odvođenje, odnosno dovodenje maloljetnika iz odgojnog zavoda od strane ovlaštenih službenika u građanskoj odjeći i u pratnji odgojitelja.

Službenik može biti u odori ako odvodi ili dovodi maloljetnika koji je počinio kazneno djelo za koji je propisana kazna zatvora od petnaest godina ili dulja ili ako postoji potreba za pojačanim mjerama sigurnosti, u kojim slučajevima se maloljetniku po nalogu upravitelja mogu se vezati ruke.

Sredstva prisile dopuštena su samo radi sprječavanja bijega maloljetnika, napada, namjernog nanošenja veće materijalne štete ili svladavanja pasivnog ili aktivnog otpora. Za svladavanje pasivnog otpora dopušteno je primijeniti zahvate privođenje, a aktivnog otpora, pod uvjetom da primjena zahvata za privođenje nije dala rezultate, dopuštena je primjena tehnike obrane, gumene palice samo ako prethodna sredstva nisu dala rezultate.

O primjeni sredstva prisile upravitelj je obavezan obavijestiti roditelja ili skrbnika maloljetnika i centar za socijalnu skrb, te sud za mladež i Ministarstvo pravosuđa s mišljenjem o opravdanosti primjene sredstva prisile.

Uz članak 50. i 51.

Obrazloženi prijedlog za uvjetni otpust može podnijeti maloljetnik, njegovi roditelji ili skrbnik, državni odvjetnik, centar za socijalnu skrb te ravnatelj odgojne ustanove, odnosno upravitelj odgojnog zavoda. Propisuje se kome se dostavlja rješenje o uvjetnom otpustu.

Pojačan nadzor za vrijeme uvjetnog otpusta obavlja centar za socijalnu skrb koji provođenje nadzora maloljetnika za vrijeme uvjetnog otpusta može povjeriti udruzi i volonterima koje imenuje voditeljem – vanjskim suradnikom.

Uz članak 52., 53., 54. i 55.

Kazna maloljetničkog zatvora izvršava se u specijaliziranoj kaznionici za maloljetnike, a iznimno u specijaliziranom odjelu za maloljetnike. Na izvršavanje kazne maloljetničkog zatvora na odgovarajući se način primjenjuje Zakon o izvršavanju kazne zatvora, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Maloljetnik ima pravo na posjete članova obitelji četiri puta mjesečno i blagdanom u trajanju najmanje dva sata, a po odobrenju upravitelja maloljetnika mogu posjećivati i druge osobe najmanje dva puta mjesečno u trajanju po najmanje jedan sat.

Maloljetnik ima pravo boravka na zraku najmanje tri sata dnevno.

Posebna mjera održavanja reda i sigurnosti – osamljenje prema maloljetniku nije dopuštena, a mjera odvajanja od ostalih maloljetnika dopuštena je u trajanju do sedam dana.

Uporaba vatrenog oružja prema maloljetniku nije dopuštena, osim u slučaju nužne obrane.

Uz članak 56., 57., 58. i 59.

Prema odredbama ovoga Zakona izvršavaju se sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti.

Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izvršava se u zdravstvenoj ustanovi u skladu a pravilnikom o načinu izvršavanja sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, a može se izvršavati i u odgojnom zavodu i kaznionici ako je izrečena uz odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod ili uz kaznu maloljetničkog zatvora.

Ustanova u kojoj se mjera izvršava obavijestiti će roditelje ili skrbnika, sud za mladež i centar za socijalnu skrb o promjenama u duševnom i fizikom zdravlju maloljetnika, a najmanje svaka tri mjeseca i o učincima izvršavanja mjere.

Sigurnosna mjere obveznog liječenja od ovisnosti izvršava se u zdravstvenoj ustanovi ili odgojnom zavodu ako je izrečena uz odgojnu mjeru te u kaznionici ako je izrečena uz kaznu maloljetničkog zakona. Maloljetnika, njegove roditelje ili skrbnika uključit će se u udruge koje djeluju na području suzbijanja ovisnosti ako se to procjeni svrhovitim za izvršavanje sigurnosne mjere.

Uz članak 60.

Kazna zatvora izrečena maloljetniku u prekršajnom postupku izvršava se u specijaliziranom odjelu zatvora. Maloljetniku se osigurava stalna zdravstvena skrb, stručna psihosocijalna pomoć te boravak na zraku od najmanje tri sata dnevno. Maloljetnika se smješta odvojeno od punoljetnih osoba, a po odobrenju prekršajnog suda može ga se smjestiti s punoljetnom osobom koja na njega neće štetno djelovati samo ako bi bio smješten sam u sobi i ako bi takav smještaj mogao štetno djelovati na njegovo zdravlje.

Uz članak 61.

Odredbe glave XXI. do XXIV. Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje donošenjem Zakona o sudovima za mladež stavljeni su izvan snage, a ovim Zakonom stavljaju se izvan snage odredbe glava I., II. i III. koje se odnose na ustrojstvo i državne službenike u odgojnom zavodu.

Uz članak 62. i 63.

Propisan je rok za donošenje provedbenih propisa, do čijeg donošenja nastavljaju se primjenjivati pravilnici koji uređuju način izvršavanja pojedine sankcije u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Uz članak 64.

Propisuje se stupanje na snagu članka 24. koji propisuje izvršavanje posebne obveze uključivanje u savjetovaništa 01. siječnja 2011. godine, do kada će se savjetovaništa ustrojiti, osigurati uvjeti za izvršavanje ove posebne obveze.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Članak 2.

U stavku 1. ispravljena je pogreška u pisanju teksta, a u stavku 3. riječ «metodologije» ispravljena je u «metodiku».

Članak 3.

Dopunjen je stavak 1. na način da je izrijekom navedena Konvencija UN-a o pravima djeteta.

Članak 5.

Stavak 2. usklađen je sa Zakonom o suzbijanju diskriminacije.

Jasnije je propisano da su zabranjeni i svi postupci koji su nerazmjerni održavanju reda i stege i mogu uzrokovati trpljenje ili neprimjereno ograničenje temeljnih prava maloljetnika. U slučaju da je maloljetnik bio žrtva bilo kakvog zabranjenog postupka, maloljetnik ima pravo na naknadu štete.

Članak 7.

Dodani su novi stavci na način da se u stavku 2. propisuje obveza pohađanja redovitih školskih programa, u stavku 3. propisuje se razvrstavanje maloljetnika prema dobi u male skupine, a u stavku 4. donošenje pravilnika kojim će se propisati uvjeti pod kojima će maloljetniku izobrazba biti organizirana u odgojnoj ustanovi.

Članak 9.

Dopunjen je stavak 3. na način da je propisana obveza suda da uz presudu dostavi centru za socijalnu skrb i odluku o visini doprinosa roditelja u plaćanju troškova izvršavanja odgojne mjere.

U cilju osiguravanja prevencije i podizanja razine zaštite maloljetnika, dodan je stavak 4. koji propisuje dostavu odluke o izrečenoj mjeri zabrane posjećivanja određenih mjesta ili kontaktiranja s određenim osobama policijskoj postaji.

Članak 10.

U stavku 3. točki 5. propisano je da rješenje o upućivanju sadrži i odluku suda o visini doprinosa roditelja u troškovima izvršavanja odgojne mjere.

Članak 13.

Stavak 5. dopunjen je na način da je nedvojbeno propisano da nadležne ustanove izrađuju program pomoći obitelji, a u stavku 8. propisuje se njihova obveza praćenja provedbe pomoći obitelji, a najmanje jedan put u tri mjeseca utvrđivati uspješnost programa pomoći obitelji.

Članak 16.

Stavak 3. dopunjen je na način da propisuje obvezu voditelju mjere izvještavanja centra za socijalnu skrb jedan put mjesečno.

Članak 24.

Stavak 1. jasno propisuje nadležnost za izvršavanje posebne obveze uključivanja maloljetnika u savjetovalište, odnosno usklađen je sa člankom 2. stavkom 1.

Članak 26.

Dodan je stavak 2. koji propisuje obvezu centra za socijalnu skrb u nadzoru izvršavanja mjere.

Članak 28.

Radi prevencije počinjenja kaznenih djela, članak je dopunjen stavkom 4. koji propisuje obavještanje policijske postaje o nejavljanju maloljetnika na izvršavanje odgojne mjere, odnosno bijegu.

Članak 30.

Dodan je novi članak 30 koji propisuje ponašanje maloljetnika i stegovne mjere koje mu se mogu izreći tijekom izvršavanja odgojne mjere upućivanja u centar za odgoj. Maloljetnik koji

zlostavlja druge, unosi ili drži nedopuštene stvari i stvari, ne izvršava obveze, primjenjuje nasilje ili na drugi način remeti organizaciju života u centru za odgoj, čini stegovni prijestup. Na takvog maloljetnika pojačanim odgojnim radom utjecat će se da promijeni ponašanje i popravi štetu, a ako se u tome ne uspije, moguće mu je izreći jednu od stegovnih mjera: usmena opomena, ukor, zabrana raspolaganja određenim novčanim iznosom do 30 dana, uskraćivanje pojedinih ili svih pogodnosti do 20 dana te izdvajanje u posebnu prostoriju do 7 dana. Stegovnu mjeru izriče ravnatelj nakon provedenog postupka u kojem se maloljetniku mora omogućiti izjašnjenje o tome što mu se stavlja na teret. Od vođenja stegovnog postupka ravnatelj uvijek može odustati, a, osim u slučaju izrečene usmene opomene ili ukora, izvršenje stegovne mjere može odgoditi pod uvjetom da maloljetnik u određenom roku ne počini novi stegovni prijestup. Protiv odluke o stegovnoj mjeri maloljetnik ima pravo podnošenja žalbe sudu za mladež, a žalba ne odgađa izvršenje.

Članak 32.

Budući da se izvršavanje odgojne mjere planira donošenjem pojedinačnog programa postupanja za svakog maloljetnika, ustanova u kojoj se mjera izvršava izvješćivat će o postignućima u provođenju pojedinačnog programa, a ne odgoju.

Članak 40.

Propisano je da se na ponašanje i stegovne mjere na maloljetnike na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u odgojnu ustanovu na odgovarajući način primjenjuje odredba članka 30.

Članak 42.

U stavku 3. propisano je da se na ponašanje i stegovne mjere na maloljetnike na izvršavanju odgojne mjere upućivanja u posebnu odgojnu ustanovu na odgovarajući način primjenjuje i odredba članka 30.

Članak 44.

Izmijenjen je članak na način da propisuje pojačane mjere odgoja kojima se smatraju socijalno-pedagoški, psihološki i medicinski postupci te mjere nadzora i osiguranja kojima se utječe na ličnost maloljetnika, njegovo ponašanje, pravilan tjelesni i duševni razvoj.

Članak 45.

U stavku 2. precizirano je da se radi o dodatnom stručnom utjecaju na maloljetnika.

Članak 46.

Prihvaćajući prijedlog Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao i mišljenje Pravobraniteljice za djecu, u stavku 4. propisuje se da se maloljetnika mora upoznati s prijedlogom za pokretanje stegovnog postupka i dokazima, da se maloljetnik o istima ima pravo očitovati, te da će ga upoznati s pravom podnošenja žalbe na odluku o stegovnoj odgovornosti sudu za mladež, koja ne zadržava izvršenje.

U stavku 1. ispravljena je pogreška u oznaci članka na koji se ovaj stavka poziva.

Članak 47.

Stavak 5., u skladu s prijedlogom Pravobraniteljice za djecu, dopunjen je na način da se propisuje mogućnost primjene gumene palice samo pod uvjetom da primjena zahvata za privođenje i tehnike obrane nisu dali rezultate, te je propisana obveza upravitelja da u primjeni sredstva prisile obavijesti roditelja ili staratelja maloljetnika i centar za socijalnu skrb, a sudu za mladež i Ministarstvu pravosuđa dostavi i mišljenje o opravdanosti primjene sredstva prisile, te je ispravljen članak ovoga Zakona na koji se ova odredba poziva.

Članak 48.

Stavak 3. izmijenjen je na način da je bolje formuliran.

Članak 49.

Jezično su uređeni stavci 2. i 3., a iz stavka 2. ispušteno je sredstvo prisile tehnike obrane za svladavanje pasivnog otpora. Za svladavanje aktivnog otpora u stavku 5. propisane su tehnike obrane.

Članak 52.

Stavak 2. je nomotehnički uređen, a stavak 3. je dopunjen na način da se poziva na propise koji uređuju postupanje s maloljetnim počiniteljima kaznenih djela.

Članak 53.

Dopunjen je stavak 1. na način da je jasnije propisana mogućnost posjete maloljetniku od strane drugih osoba koje nisu članovi obitelji, a mogu ga posjećivati najmanje dva puta mjesečno u trajanju od najmanje jedan sat.

Članak 55.

Naziv članka je izmijenjen u skladu s njegovim sadržajem.

Članak 57.

Izmijenjen je stavak 1. ovoga članka na način da propisuje da se sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja izvršava u zdravstvenoj ustanovi na način propisan pravilnikom o načinu izvršavanja ove mjere.

Članak 60.

Izmijenjen je naziv članka u skladu s njegovim sadržajem.

Stavak 4. dopunjen je u skladu s prijedlogom s rasprave u Hrvatskom saboru, odnosno prijedlogom, Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao i Pravobraniteljice za djecu na način da je propisano da će upravitelj sudu dostaviti podatke o punoljetnoj osobi s kojom bi maloljetnik bio smješten, iz kojih se može utvrditi da takav smještaj neće štetno djelovati na maloljetnika, kao i izjavu maloljetnika o takvom smještaju.

Članak 64.

Propisuje se stupanje na snagu članka 24. koji propisuje izvršavanje posebne obveze uključivanje u savjetovališta s 01. siječnja 2011. godine, do kada će se savjetovališta ustrojiti i time ispuniti uvjeti nužni za izvršavanje ove posebne obveze.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANIH NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Prijedlog Odbora za obitelj, mladež i sport za usklađenje termina maloljetnik s Konvencijom o pravima djeteta nije moguće prihvatiti.

Naime, ovaj Konačni prijedlog Zakona uređuje izvršavanje sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje i kao takav pripada izvršnom kaznenom zakonodavstvu, dok je definiranje termina maloljetnika predmet materijalnog kaznenog prava. Stoga je Zakonom o sudovima za mladež u članku 2. definiran pojam maloljetnika i mlađeg punoljetnika, a u članku 3. istog Zakona je određeno da se odredbe Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom

postupku, Zakona o sudovima, Zakona o osobama s duševnim smetnjama, zakona kojima se uređuje izvršenje sankcija za kaznena djela i drugi opći propisi primjenjuju samo ako tim Zakonom nije drukčije propisano. Također su Zakonom o sudovima za mladež, kao materijalnim propisom propisane sve vrste sankcija koje se izriču maloljetnicima te kao takve nisu predmet utvrđivanja u ovom Zakonu.

Prijedlog Odbora za pravosuđe za dopunom stavka 4. članka 14. nije prihvaćen jer cijeli članak 14. propisuje pretpostavke koje se moraju ispuniti za povratak maloljetnika u obitelj i njegovo osamostaljivanje, za što se u pojedinačnom programu postupanja utvrđuju i planiraju mjere i aktivnosti za pomoć obitelji. Stoga stavak 4. kao i cijeli članak 14. je potrebno povezati sa člankom 13. koji zajedno reguliraju pitanje pomoći obitelji i povratak maloljetnika u obitelj, a dopuna stavka 4. članak 14. predstavljala bi ponavljanje već propisanog.